Dodatek do „Biuletynu Kowieńskiego"

BIULETYN BAŁTYCKI

WILBI

Nr. Wilno, dnia 17 stycznia 1934 r. 162.

T r e ś ć n u m e r u:

--:§:--

ŁOTWA:1."J a u n a k a s Z i n a s" o N i e m c a c h b a ł t y c k i c h ."Jaunakas Zinas" /z 12.I.1934/:Niemcy łotewscy czuli się dotychczas,jak u siebie w domu. Posiadali oni tak obszerną autonomję kulturalną, że Łotysze nie wiedzieli i nie wiedzą, co się w szkołach niemieckich dzieje. Z Niemcami starano się współżyć jak najlepiej.Spodziewano się, że Niemcy w swej akcji na pierwszy plan stawiać będą interesy wspólnej ojczyzny. W instytucjach łotewskich nawet politycznych pracuje sporo Niemców. Są instytucje, gdzie Niemcy stanowią większość.

Hitleryzm wykazał jednak, że zdanie Łotyszów o Niemcach bałtyckich było błędne. Okazało się, że zwierzchnie władze Niemców miejscowych w swoisty sposób rozumieją interesy Łotwy. Już sam kult dla hitleryzmu jest dostateczną przyczyną zmiany stanowiska łotewskiego w stosunku do Niemców. Agenci narodowych socjalistów niemieckich nie są niczem lepsi od agentów kominternu. Teraz zaś, gdy Sowiety oficjalnie zakomunikowały, że się zgadzają zagwarantować nietykalność Łotwy,agentów kominternu można cenić wyżej niż hitlerowców. Łotysze w celach samoobrony powinni zmienić swe stanowisko względem Niemiec. Niemcy bałtyccy nie powinni się cieszyć, że frakcja niemiecka odegrywa jeszcze w sejmie duże znaczenie i wyratuje hitlerowców od nieprzyjemności. Oburzenie narodu jest tak wielkie, że w czasie wyborów do sejmu zmiecie z widowni nietylko Niemców, lecz również tych Łotyszów, którzy prowadzą z Niemcami konszachty.

Obecnie musi być zlikwidowana autonomja szkół niemieckich i przywileje dla niemieckiego języka. Zgóry można poradzić tym wszystkim, którzy, mówiąc o ojczyźnie mają na myśli inny kraj, by się przenieśli tam dobrowolnie. Nie mogą być tolerowani Niemcy miejscowi, jako misjonarze i agenci obcego państwa. Byłoby rzeczą nierozsądną ze strony państw bałtyckich siedzieć ze złożonemi rękami i czekać, zanim placówki narodowych socjalistów sfotografują koszary i powykreślają plany dróg, zaś główne siły hitlerowców ostatecznie się uzbroją. Nie może być również tolerowana prasa, która się znajduje pod wpływem zagranicy. Wszystko to powinien rząd łotewski usunąć i zlikwidować. Ludzie, którzy pracują w duchu zagranicy nie powinni mieć na Łotwie głosu.-
/"Jaunakas Zinas" są najpotyczniejszem pismem na Łotwie.Przyp.tłumacza/.

2."B r i h v a Z e m e" o s t o s u n k a c h l i t e w s k o - ł o t e w s k i c h ."Brihva Zeme" /z 9.I.1934/:Litewski urzędowy "L. Aidas" pisze w związku ze sprawą gwarancji niepodległości państw bałtyckich, że:"Mocarstwa prowadzą rokowania na rachunek państw bałtyckich, kierując się względami bądź politycznemi, bądź gospodarczemi". Litwa nie zapomniała przy okazji przypomnieć, że jej "północni sąsiedzi niedostatecznie śledzą za agresywnemi projektami Polski, która wyzyskuje tarcia niemiecko-sowieckie dla swych celów".

Możnaby jedynie Litwie powinszować, gdyby raz wreszcie stała się ona uważniejsza w swej polityce zagranicznej i troskliwie dobierała sobie przyjaciół. Czy jednak tak jest? Wątpliwości budzi fakt, że ze wszystkich czterech państw bałtyckich Litwa pierwsza odezwała się przychylnie o projekcie polsko-rosyjskim, który należałoby przecież dokładnie rozpatrzeć i zastanowić się, czy da on państwom bałtyckim coś dobrego.-

3."J a u n a k a s Z i n a s" o d z i a ł a l n o ś c i P o l a k ó w ł o t e w s k i c h ."Jaunakas Zinas" /z 9.I.1934/:W Iłłukszcie odbyło się niedawno zebranie Zwiazku Polaków Łotewskich.Na zebraniu poruszano sprawę wykładania religji po łotewsku przez ks.Smiltersa w szkole powszechnej w Smencie. Zebrani uznali, że łotewski wykład religji w wymienionej szkole miejsca mieć nie powinien. Poseł do sejmu Łapiński zapowiedział, iż poczyni w Rydze starania, by rozstrzygnąć sprawę na korzyść jęz.polskiego.

O tem wszystkiem powiadomiono organy administracyjne.Okazało się, że sprawa szkoły w Smencie poruszona została na zebraniu polskiem jedynie w tym celu,by usunąć księdza katolickiego Smiltersa, który pracuje na korzyść Państwa Łotewskiego i dlatego nie jest lubiany przez Polaków.-

4."J a u n a k a s Z i n a s" o a k c j i h i t l e r o w c ó w n a d B a ł t y k i e m ."Jaunakas Zinas" /z 8.I.1934/:W związku z aresztami hitlerowców w Łotwie,stwierdzić należy,że na podstawie wykrytego u aresztowanych materjału Królewiec stał się centralą hitlerowskiej propagandy nad Bałtykiem. M.in. grupa agentów hitlerowskich działa w Rydze. Szerzy ona nietylko ideje hitlerowskie, lecz zbiera również informacje o sytuacji Łotwy. Informacje te agenci przesyłają następnie z Łotwy do Królewca bądź pocztą, bądź przez specjalnych kurjerów.-

5.S p r a w a r o b o t n i k ó w o b c o k r a j o w c ó w ."Jaunakas Zinas"/z 9.I.1934/:Jak oświadczył minister Rolnictwa Rubuls, w roku ubiegłym na wiosnę przybyło na Łotwę 7 tys. obcych robotników rolnych. W latach poprzednich zaś przybyło ich 9 tys. Łączna liczba robotników obcokrajowców wynosi więc 16 tys.Minister jest zdania, że nie należy przedłużać robotnikom tym kart pobytu,zaś na ich miejsce skierować własnych bezrobotnych.-

6.R u c h o b c o k r a j o w c ó w n a Ł o t w i e ."Jaunakas Zinas" /z 2.I.1934/:W 1931 r. pracowało na roli w Łotwie 24 tys.robotników obcokrajowców,w 1932 r. - 14 tys., w 1933 r. - 14 tys. 1 grudnia 1933 r. pozostawało w Łotwie tylko 10.800 robotników obcokrajowców.-

7.W y s t a w a s z t u k i p o l s k i e j w R y d z e ."Brihva Zeme" /z 14.I.1934/:20 stycznia r.b.ma być otwarta w Rydze wystawa polskiej sztuki ludowej pod protektoratem prezydenta Państwa Kviesisa.-

8.R e a l i z a c j a b u d ż e t u ."Jaunakas Z."/z 9.I.34 r./:Podczas realizacji budżetu państwowego na rok 1933/34,uzyskano do 1.I.34 r. dochodów w wys.92,9 milj.łatów, zaś przewidziane było 104-105 milj. łatów.

9. D o k o ł a ł o t e w s k o - a n g i e l s k i e g o t r a k t a t u h a n d l o w e g o .Prasa ryska /z 17.I.1934/:Obecnie toczą się w Londynie rokowania angielsko-łotewskie w sprawie zawarcia traktatu handlowego. Delegacji łotewskiej chodzi w pierwszym rzędzie o zapewnienie eksportu masła, bekonów, lnu i materjałów leśnych.Delegacja angielska natomiast wysuwa żądanie, by część towarów angielskich importowana była przez Łotwę wprost z Anglji. Tak np. Anglja żąda, by Łotwa importowała 75% łotewskiego węgla kamiennego.-

10.W i z y t a m i n i s t r a S p r a w Z a g r .S a l n a i s a w S t o k h o l m i e .Prasa ryska /z 17.I.1934/:Obecnie bawi w Stokholmie łotewski minister Spraw Zagr.Salnais. Prowadzi on rokowania ze szwedzkim ministrem S.Z. w sprawie współpracy gospodarczej i kulturalnej. W wydanym komunikacie obaj ministrowie stwierdzili zupełną zgodność zdań co do wspólnego porozumienia.-

ESTONJA:1.S t a n o w i s k o o p o z y c j i e s t o ń s k i e j w z g l ę d e m g a b i n e t u. Prasa ryska /z 17.I.1934/:Opozycja w parlamencie estońskim dąży do wywołania kryzysu gabinetowego. Dążenie to tłumaczy się głównie niezadowoleniem spowodu śledztwa w sprawie sprzedaży okrętów estońskich Peru.-

x

x x